

Karjalanpiirakat ovat yksinasujan iltapala.

Ensimmäinen talvi omillaan

Millaista on muuttaa 16-vuotiaana omaan kotiin ja vieraaseen kaupunkiin? Sen tietää opiskelija Sonja Risti.

Roosa Murto

ETEISESSÄ odottaa pino postia ja keittiössä haisevat vanhat roskat.

16-vuotias **Sonja Risti** on juuri palannut joululomalta takaisin so-luasuntoonsa Helsingin Haagaan. Risti muutti omilleen viime syksynä aloittaessaan opiskelut ravintolakoulu Perhossa ja Eiran aikuislu-kiossa. Vanhemmat asuvat Lohjalla ja Paraisilla.

”Loman jälkeen olo on haikea, kun on ollut monta viikkoa vanhempien luona”, Risti sanoo.

Muutossa lapsuudenkodin kissat ovat vaihtuneet ikkunalaudan pos-liinikissoiksi.

ENEMMISTÖ alle 20-vuotiaista hel-sinkiläisnuorista asuu vanhempiensa luona.

15–19-vuotiaista kaupunkilaisista vain noin 1 400 eli 15 prosenttia asui itsenäisesti vuonna 2007.

Sonja Ristille muuttopäätös oli helppo, koska toiveiden opiskelupaikka sijaitsi pääkaupungissa.

Hän kokee kypsyneensä yksin asuessaan: ”Itse on vastuussa siitä, että kaapissa on maitoa.”

Ananas-kanakastike jäi tosin aluksi ananasta vaille, kun purkin-avaaja puuttui.

MUUTTOPÄIVÄNÄ elokuussa sis-kon auto sullottiin kattoa myöten täyteen laatikoita ja jätösäkkejä.

Lapsuuden leluista mukaan pää-sivät Ihaa ja Puh, muut joutuivat äidin ulkokomeroon. Lohjan jää-dessä taakse muuttajan olo oli rauhallinen.

”Tiesin, ettei tässä vaiheessa voi-nut enää kääntyä takaisin.”

Uusi koti oli tyhjä ja hiljainen. Vessan hylly huojui, kun sen päälle laittoi tavaroita.

Parvekkeella seisoessa aurinko paistoi kasvoille, ja puissa oli vih-reitä lehtiä.

Ensimmäisen yönä tuore kau-punkilainen nukkui sikeästi.

ENNEN MUUTTOA Sonja Risti oli käynyt Helsingissä vain kahdesti: kerran Linnanmäellä ja kerran Itä-keskuksessa.

Ensimmäinen kerta raitiovau-nussa oli kamala. ”Väkeä puski joka suunnasta, ratikka tärisi ja maise-mat näkyivät oudosta kulmasta.”

Vieras kaupunki tuntui aluksi kä-sittämättömän suurelta. Kartan kanssa käveleminen nolotti.

”Ahdistaa, kun ei tiedä, kuinka kaupungissa kuuluu käyttäytyä – milloin pitää olla röyhkeä ja mil-loin väistää”, Sonja Risti pohtii.

Pikku hiljaa Risti on oppinut hahmottamaan uutta kotikaupun-kiaan.

”Bussissa matkustaessa koetan painaa paikkoja mieleen, että tuo ratikka menee tuonne ja tuon talon jälkeen tulee tuo. Se tekee olosta turvallisen.”

Uusi kaupunki tuntui aluksi Sonja Rististä suurelta ja yksinäiseltä, mutta pikku hiljaa omat paikat alkavat löytyä.

Slangi ei aina avaudu Sonja Ristille. ”Kun äidinkielen kirjassa kysyttiin, onko sulla stidei, olin ihan, että mitä. Joku selitti, että tulitikkuja.”

SOLUASUNNON vuokra on 265 eura. Rahat riittävät hyvin, kun turvana ovat kahdensadan euron asu-mislisä ja aiempien kesien säästöt siivoustöistä rakennuksilla. Leivän-päälliset ovat kuitenkin yllättävän kalliita. ”Juustoa ja kinkkua ei raas-ki enää ostaa.”

Kahden kämppiksen kanssa elä-minen sujuu, kun kaikki ovat har-voin samaan aikaan kotona. Keitti-össä roikkuu kolme eriväristä tiski-harjaa. ”Kun vessa on siivottu, lai-

tetaan nimi listaan, ja paperia oste-taan vuorotellen.”

Soluasunnossa oudointa on, että kotiin saattaa tulla täysin vieraita ihmisiä. ”On kuitenkin virkistävää, etteivät kaikki tiedä, kenelle olen sukua ennen kuin olen kertonut edes nimeäni. Se on Lohjalla yleis-tä”, Sonja Risti sanoo.

Vapaa-aikansa Risti viettää yksin. Kun ikinä ei ole viettänyt bilehile-elämää, sitä ei kaipaa nytkään. Pit-kien koulupäivien jälkeen kotona on mukava rentoutua: laittaa ruo-kaa, lukea ja maalata.

”Bändejä olisi kiva käydä katso-massa, mutta en tiedä, missä. Kave-rin myötä elämä voisi olla mielen-kiintoisempaa.”

HETKI ENTISEN kodin ulko-ovella Lohjalla tuntuu aina hyvältä.

Kissat Leevi, Uma ja Töpö odotta-vat. Radiossa soi Iskelmä Uusimaa, pöydällä lojuu pino Turun Sano-mia ja *Uutissi Turust – ei virallissi mut torellissi* -kirja. Ilmassa tuok-suu kissanhiekka.

Koska omassa asunnossa ei ole pakastinta, vanhempien luona tu-lee syötyä kalapuikkoja.

Vanhempien ikkunasta näkee myös tähdet, joita ei Helsingin ko-din parvekkeelta erota.

”Soluasunnossa ei kehtaa istus-kella keittiössä pitkään, ettei häirit-se. Kotona Lohjalla on vain niin helppo olla.”

Kirjoittaja on Pääkaupunkiseudun Nuorten Ääni -toimituksen toimitta-ja. Helsingin nuorisosiainkeskuksen hankkeessa nuoret tuovat näkökul-miaan esille mediassa.

On vaikea tietää, milloin kadulla kuuluu olla röyhkeä ja milloin taas väistää.